

PRYS DER INSERTIE.

15 centiem den drukregel.
40 centiem de reklamen.
Alle toezending van brieven, geld, moet ons vrachtvry geworden.

Wekelyks verschynende Woensdag en Zaterdag, by den Opsteller-Uitgever, Hrn. DE COCK-CRETEEN, te St-Truiden.

HET REGT

ABONNEMENT PRYS.

Voor de Stad 5 fr. per jaer.
3 fr. per 6 maanden.
1.75 fr. per trimester.
Voor Buiten 6 fr. per jaer.
3.50 per 6 maanden.
2 fr. per trimester.

NIEUWS- EN AENKONDIGINGS-BLAD.

VADERLAND.

GODSDIENST.

VRYHEID.

Al wie een inschryving neemt op het blad voor het jaer 1864, zal de nog verschynende nummers tot nieuwjaer GRATIS ontvangen.

LIMBURG.

Het is niet noodig den toestand van Limburg met gespannen zinnen lang in te zien om overal de gedurige en hardnekkige werking van het liberalismus te ontdekken. Wy zyn, wel is waer, gelukkiger dan vele der provinciën van het vaderland. Het hart van den Limburger is nog niet bedorven; de edele inborst, het onvervalscht gevoel eener landbouwende bevolking zyn hem tot op heden nog ongekreukt en ongeschonden bygebleven.

Meestal de kiezingen die in Limburg gehouden werden, bekwamen eenen catholyken uitslag voor Kamer en Senaet; die der provinciën en gemeenten, nog niet genoeg begrepen in hare gevolgen, hielden soms tot den anderen kant over, niet by gebrek aan catholyke denkwyze, maar meestal ter oorzaeke van plaetselyke belangen, verwantschap of verplichtingen.

MONONKEL KWINTEN.

DERDE BOEK. — II HOOFDSTUK.

Hoe Frans den avond en den nacht doorbrengt.

Op de verwonderende spraek van Mononkel: wat is dat hier? legde Frans den vinger voor den mond, trok een geheimzinnig gezigt op Jenneke om haer te verwittigen dat zy zwygen moest en speelde by zoo de komedie voort: ach, nooit volprezene bruid van mynen duerbare Mononkel, zeg toch aen niemant ter wereld niets van hetgeen ik u zoo even koom te openbaren, zelfs aen mynen duerbare Mononkel niet; ik heb u meer bekend gemaakt dan ik hem zou durven zeggen.

weten, aen da regtzinnigheid. Men begrypt ligt hoe eene zaak zoo voorgestaan by verstandige en rechtschapene lieden weinig byval kan vinden.

De Vedette van Tongeren bezit wel den geslepen schryfstyl van het Nieuwsblad, en laet zich menigmael wegrukken door een onbetaembaer gebruik van hevige, ongeremde bewoordingen. Het Nieuwsblad zoekt zich overal in te dringen: de leden der liberale associatie nemen zulks op hunne krachten; men beweert zelfs dat de logie bykomt tot het slot zyner drukkosten. Het getal zyner abbonementen is tot nu toe nog zeer bepaeld gebleven, dank, ten eersten, aen de billyke tegenwerking der geestelykheid; dank, ten tweeden, aen den Onafhankelyke die, uit hoofde zyner menigvuldige annonceren hem den pas afsnydt, en dank, ten derden, aen de onwetendheid van den schryver nopens den aard van den Limburger. De Vedette bestaat eerder van overgenomen dan van eigenaerdige artikels.

Wint de liberale gezindheid grond in Limburg? Tot nu toe zyn wy nog van een ander gedachte. Te St-Truiden, waer altyd de zaken zoo regelmatig voor de catholyke gezindheid afsliepen, heeft men onverwachts twist en verdeeldheid zoeken te verwekken tydens de kiezing van den heer Thonissen. Thans is men nog in gang om den heer de Pitteurs Hiegaerts doen te verliezen in de gemoederen, niettegenstaende de edelmoechigheid met welke dees zoon zyne kandidatuur heeft ingetrokken, tydens den heer Thonissen, om zoo de eensgezindheid te behouden en de verdeling der stemmen te vermijden onder de catholyken.

sprak zy tot Mononkel. — Neen, Jenneke; Frans heeft my zelf gevraagd om u komen te spreken. — Ach! zuchtte Frans, Jenneke, Jenneke, zeg toch niets! — Neen, Frans, nam Mononkel het woord af, Jenneke zal daer niet van hippen, dat beloof ik u. — O myn duerbare Mononkel! myne lieve tante! ging de vlegel tot Jenneke voort. — Frans jongen, dat wil nog iets zeggen dat gy Jenneke uwe tante noemt, dat zal u geene schade wezen. — Mononkel, gy kunt u geen gedaecht maken van het oneindig hart dat ik voor Jenneke, voor uwe weergalooze bruid, altyd gevoeld heb; het was alsof ik een voorgevoel in mynen boezem droeg van hetgeen ik thans zie gebeuren. Jenneke kon er nog maer niet mt. Gelukkig kwam er een vreemdeling de herberg in: een pint oud maastrichter. Jenneke moest tappen gaen: Frans werd verlost uit de strop waer hy ir hing, en Mononkel, in het uitgaen met Frans, stak zyn hoofd over de kelderdeur in en riep Jenneke nogmaels na: den goeden nacht, Jenneke, tot morgen, Jenneke, flamme d'amour!

Threes had zoo geerne eenig woorden met haeren zoon alleen gesproken dien zy, al was zy ook zyne moeder, niet kende of ook niet in staet was te kennen. Hypocrates was nu Scapin geworden, dat is te zeggen dat Frans alle rollen meesterlyk speelde. Terwyl Mononkel uitgegaen was zonder dat het betaemt van te zeggen waer henen, sprak Frans zoo tot zyne moeder: ik weet alles, gy moet my niets meer zeggen. Laet my maer gewoorden. En hiermede drukte hy eenen kinderlyken kus op hare wangen en zuchtte hy: daer staet toch niets zoeter op aerde dan eene moeder!

delys zy tegen ons opkomen, om zoo te St-Truiden liberale elementen te verwezenlyken. Tot op heden echter zien wy er geen gevaer in om er op te antwoorden. Wy denken dat een openbare schryver uit eerbied voor zyne lezers, niet eerbied voor zyne zending, zich niet genoeg kan eerbiedigen en verplicht is zeker soort van personaliteiten laten over het hoofd te vaerjen. Onze lezers weten anders wel hoe kort regt wy in staet zyn er mede te spelen. Maer wat den heer de Pitteurs betreft, dien man moet het arrondissement Hasselt en byzonder St-Truiden in eere en in politieke stand houden, om reden dat de heer de Pitteurs, alsmede gansch zyne familie, de catholyke gezindheid thans vertegenwoordigt. Wy hangen hoegenaerd van den heer de Pitteurs niet af en spreken dus vry en uit eigene beweging. Indien de familie de Pitteurs, wier magtige invloed niet kan betwist worden, zich maer enkel onthield in de kiezingen van den Staat, dan zouden de liberalen de kans veel gemakkeliker, wie weet, misschien zeker hebben. De verdeeldheid is de dood eener gezindheid. De Vedette en het Nieuwsblad begrypen den toestand van Limburg, en van daer al de woelige artikels welke zy tegen den heer de Pitteurs wekelyks byna uitgeven.

Wy denken onder anderen nog op den toestand van Limburg terug te komeen, en willen hier slechts onze lezers laten oordeelen of wy de zaken met voorzigtigheid en kennis inzien.

DE KAMER EN DE REGTERLYKE MAGT.

De groote zaak aen het orde van den dag is het nitstel van de goedkeuring der kiezingen, vooral die van Brugge; heel het land bemoet zich er mede, en de ministerieele meerderheid zal toch niet zeggen dat ze door het daerstellen van zulken willekeurigen akt by het publiek in aenzien zal gewonen hebben.

Er bestaat in België eene afscheiding tusschen de wetgevende en de regterlyke magt. En nogtans wat gebeurt er door de laatste beslissing in de kamers? Dat de wetgevende magt zich onderwerpt aen de regterlyke en dus eene harer schoonste voerregten aistaeit.

De stemming van donderdag geeft ons een slecht vooruitzigt. Het kabinet is er in gelukt om de kiezing van Brugge, Dinant en Bastogne te doen uitstellen, niettegenstaende de konklusien van de kommissien der kamer, met byna algemeene stemmen genomen, onder het byna ongehoord voorwendel, dat er een regterlyk onderzoek geopend is op last van den minister van justicie over de kiezingen in die dry arrondissementen.

Onder de drukking van de ministerieele leiders heeft men, zonder nadenken, kwestien aen den

kant gestooten die van het grootste belang zyn. Kan, mag de kamer, zonder haer busten voorregt af te staen, haeren eersten pligt, naamelyk het behoud van hare waardigheid, en in feit de regterlyke orde, of liever den minister van justicie met de kiesoperatie belasten.

Heeft de Kamer het regt, de nederlegging en de openbare beraedslaging te gelasten van eene regterlyke instruktie en alzoo twee konstitutieonnelc magten te verwarren, die teenemaal verschillig zyn? Is het onderzoek niet geheim, als men verklaerd heeft dat er geen reden is van vervolgen? Is het niet hoogst gevaerlyk van de daden eener magt, welke in haeren eigen kring werkt, aen de kritieken van eene andere magt te onderwerpen — welke iusgelyks vry en zonder verantwoordelykheid is binnen de grenzen van hare regten?

Al deze kwestien, welke verdienen diep overwogen te worden, en die op de Kamer eenen des te grooteren indruk moesten maken, omdat ze zich voor den eersten keer voordeden, hebben geen oogeblik de vrienden van M. Devaux in hun besluit doen wankelen. Om aen de eigenliefde van M.M. Devaux en Rogier te voldoen; omdat men niet straffeloos de kandidatuur der ministerieele kopstukken verstoot; om die kieskorpsen te vernederen die het hebben durven wagen, mannen van eigen keus naar de Kamer te zenden, heeft eene al te gewillige meerderheid eene stemming gegeven, waerover zy eens berouw zal gevoelen.

Wy kennen geen droeviger voorgaende in de Kamer dan dat; daeruit kan niet anders voortkomeen dan de verwarring der magten en het diskrediet der wetgeving. Inderdaed, in al de toekomstige kiezingen, zullen er regterlyke onderzoeken gevraagd worden door de minderheid — zoo als reeds gebeurd is — en de minister zal gedwongen zyn toe te geven, ofwel men zal hem naar het hoofd werpen, dat hy partydig en despot is.

Voortaan zullen de petitionarissen weigeren de verantwoordelykheid hunner aanklagt op zich te nemen. Zy zullen zich verbergen onder den mantel der justicie, welke de lafheid der eenen, den laster der anderen zal bedekken — en op dezen of genen dag zal men, al de kiezingen in verdenking gesteld, heel België van politieke onzedelykheid beschuldigd zien.

M. Devaux en Rogier zullen een schoon resultaat bereikt hebben, en hunne ydelheid zal duer te staen komeen aen het vaderland.

BEGOOCHELING.

Onze brusselsche troonrede kwam dit jaer zoo eenvoudig, zoo arloos voor als een visietkaartje. Het weer dat in kamer en Senaet ging heerschen scheen zonder storm of donder in eenen vreedzamen hemel op te helderen. Ja... Ja... Het Journal van Luik geeft de zaken, volgens den ministerieelen barometer, geheel anders op; er zal over de volgende ontwerpen gehandelt worden: de studieburzen, (in den Senaet) de kerkfabryken, den soldatendienst, den prys van

(man en vrouw, dat is de verbindtenis van de natuer van Adam en Eva; wettig, dat is in het kontrakt voor den burgemeester of volgens het kerkelyk regt) Ik wed, zei Frans, dat gy nu wel zult onthouden wat het huwelyk is. Antwoorde gy zoo aen den pastoor, Mononkel, dan passeert gy met de grootste distinctie. Ik heb dat ook aen de hand gehad. Mynhier Frans, miek my de pastoor een komplement, ik geloof dat gy de theologie gestudeerd hebt.

Mononkel die een zeer vatbaer verstand bezat, zeide nu zonder happenen op wat het huwelyk was. Hadde Mononkel toch eene bezorgde opvoeding gekregen, dan kwam er iets byzonders van: Gebrek aen geschikte opvoeding doet zoo oneindig nadeel. De lezer zal misschien niet begrypen hoe Frans ook Kwinten liet en nochtans de zuster van Mononkel Kwinten tot moeder had. Wy hebben zulks vergeten uit te leggen. De vader van Frans, schoon Kwinten gebeten, was geen maegschap meer van Mononkel; het waren twee verschildige stammen, voorheen familie, maer nu wel in den zevenden of achtsten graad van den stamboom af.

Als er geene vreemden waren, kwamen 's avonds na het avondmael de dienstdienden binnen en werd de roozekrans met de mysterien geboden. Dat ging altyd los op de kap van Frans toen deze nog een jonge knaep was; en zyne moeder nog aen de oude gewoonte gekleefd, reikte hem een Saerpenhuwels Roozeleerke toe. Maer voor het gebied werd eene jonge dienstmeid de kamer alheen binnen geroepen om eens duchtig overiezen te worden. De heks trök 's nachts het vensterke van

